

**Uchwała Nr XLI/390/2014
Rady Gminy Michałowice
z dnia 30 września 2014r.**

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Michałowice na rok 2015”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Michałowice na rok 2015” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015r.

Załącznik do
Uchwały Nr XLI/390/2014
Rady Gminy Michałowice
z dnia 30 września 2014r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY MICHAŁOWICE NA ROK 2015

Wstęp

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest w ramach rocznego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawę prawną programu stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r, poz. 1356 ze zm.). Ponadto program opiera się na ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) oraz ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.). Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinna przyczyniać się do ograniczania dostępności i spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości oraz przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu. Program został opracowany na podstawie rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, oraz Gminnym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2016.

Rozdział I Charakterystyka zjawiska

Alkohol powoduje uzależnienie, stanowi obciążenie w wielu dziedzinach życia. Obejmuje szkody zdrowotne i społeczne. Raport „Alkohol w Europie. Perspektywa zdrowia publicznego” opracowany w 2012r. dla Komisji Europejskiej ocenia, że aż 23 miliony Europejczyków jest uzależnionych od alkoholu a alkohol jest przyczyną 195 tysięcy zgonów rocznie w Europie. Natomiast w Polsce według raportów PARPA, uzależnionych od alkoholu z objawami klinicznymi jest około 800 tys. osób a osób pijących szkodliwie 3,6 mln.

Według statystyk Światowej Organizacji Zdrowia średnie spożycie alkoholu na świecie wynosi 6,13 litra na osobę, w Europie 12,45 natomiast w Polsce 13,6. Zaobserwowano że w krajach Europy zachodniej spożycie alkoholu maleje, w Europie środkowej rośnie. Polska należy do grupy krajów, w których spożycie wzrasta. Szacuje się, że rocznie w Polsce umiera 2,5 mln osób nadużywających alkohol, który wg danych WHO znajduje się na trzecim miejscu czynników skracających życie po nikotynie i nadciśnieniu tętniczym.

Dorośli członkowie rodzin alkoholowych, w których nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne stanowią w Polsce populację liczącą 1,5 – 2 mln. osób. Jednocześnie dzieci i młodzież żyjąca w tych rodzinach to około 2 mln. osób. Na podstawie raportu „Młodzież 2013”, badań przeprowadzonych na terenie Polski przez CBOS wynika, że podobnie jak w badaniach przeprowadzonych trzy lata wcześniej upijanie się wśród nastolatków jest zjawiskiem powszechnym. Do upicia się w ciągu ostatnich 30 dni przyznaje się 44 % badanych (uczniów szkół

ponadgimnazjalnych). Ten sam raport wskazuje niepokojące zjawisko wzrostu spożycia przez młodzież mocniejszych trunków wina i wódki.

W 2012 roku w Gminie Michałowice przeprowadzono diagnozę lokalnych zagrożeń, której jednym z obszarów badawczych była kwestia spożywania alkoholu. 55,6% badanych dorosłych mieszkańców wskazało, iż spożycie alkoholu w środowisku lokalnym zdecydowanie wzrosło, tylko 9% wskazało, że spożycie zmalało. 40,6 % badanych dorosłych przyznało się do picia okazjonalnego, 18,3% nie pije w ogóle, więcej niż raz w tygodniu 6,6,% a codziennie 1,5%. Jako główne powody sięgania po alkohol badani wskazali „chęć zapicia problemów i smutków” 73,5% a na drugim miejscu chęć „wyluzowania się” 55%. Do kontaktu z alkoholem przyznało się 16,1% badanych uczniów szkoły podstawowej, 54,1% badanych gimnazjalistów oraz 66,1% badanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Ponadto 19,1% gimnazjalistów oraz 43,5% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej przynajmniej raz w życiu upiło się, tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny. Ponadto badania pokazały, że rodzice dość często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu i narkotyków. Kontakt młodzieży szkolnej z alkoholem potwierdzają także badania prowadzone w ramach ewaluacji zrealizowanych w 2013r. programów profilaktycznych wskazują one , że ponad 27% badanych przyznaje się do spożywania alkoholu, w ciągu ostatnich trzech miesięcy.

Częstym problemem towarzyszącym alkoholizmowi jest przemoc. 23,7% badanych osób dorosłych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, ponad 35,5% przyznało, że zna osobę doświadczającą przemocy psychicznej, natomiast 37,4% respondentów zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Zjawiska przemocy i agresji są obecne także wśród młodzieży. Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego, przyznaje się 17,2% uczniów szkoły podstawowej, 29,6% gimnazjalistów oraz 32,3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Przedstawione wyniki badań ogólnopolskich jak i lokalnych wskazują, że szczególną grupą odbiorców programu powinny być dzieci i młodzież. Zasadne jest kontynuowanie programów profilaktycznych w szkołach, prowadzenie szerokiej edukacji różnych grup, rozpowszechnianie informacji dotyczących istniejącego systemu pomocy i wsparcia jak również organizowanie wsparcia na terenie gminy. Istotnym działaniem jest także prowadzenie edukacji rodziców w celu wzmocnienia funkcji wychowawczych i uwrażliwienia na możliwość pojawienia się problematyki uzależnień u dzieci.

Integralna profilaktyka uzależnień zakłada solidarne współdziałanie różnych środowisk na rzecz kształtowania u dzieci i młodzieży postaw abstynenckich, co oznacza pomaganie dzieciom i młodzieży w zajęciu dojrzałej postawy we wszystkich podstawowych dziedzinach ludzkiego życia. Ważne jest zatem aby w zakresie działań zapobiegawczych, naprawczych i pomocowych prowadzona była dalsza współpraca pomiędzy:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- 2) Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Komisariatem Policji w Regułach,
- 4) placówkami oświatowymi,
- 5) Poradnią Leczenia Uzależnień w Pruszkowie,
- 6) Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia,
- 7) Zespołem Ośrodków Wsparcia.

Rozdział II

Cele Programu

Program zakłada realizację następujących celów:

- 1) przeciwdziałanie problemom alkoholowym m.in. poprzez wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych,

- 2) podniesienie kompetencji osób zajmujących się tematyką uzależnień, przemocy oraz profilaktyki na terenie Gminy,
- 3) zapewnienie skutecznej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, rodzinom w których występują problemy alkoholowe bądź przemoc oraz osobom i rodzinom zagrożonym,
- 4) stały monitoring problematyki uzależnień wśród młodzieży szkolnej.

Rozdział III Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są mieszkańcy Gminy Michałowice w szczególności: osoby uzależnione i doznające przemocy oraz ich rodziny, osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych oraz dzieci i młodzież.

Rozdział IV Zadania w ramach programu

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w szczególności:

- 1) zakup usług zdrowotnych i programów zdrowotnych w tym pomocy terapeutycznej prowadzonej przez Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Mazurkiewicza, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Pruszkowie,
- 2) zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) udzielanie wsparcia i informacji osobom uzależnionym i ofiarom przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie punktu poradnictwa specjalistycznego oraz informacyjno-konsultacyjnego w tym zatrudnianie specjalistów z różnych dziedzin,
- 2) zakup lub opracowanie i wydruk materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów dotyczących oferty pomocy dla osób i członków rodzin z problemem uzależnienia czy doznających przemocy,
- 3) finansowanie działalności terapeutycznej w ramach grupy wsparcia dla osób współuzależnionych w tym: terapii grupowej dla ofiar przemocy oraz treningu dla osób wychodzących z nałogu prowadzonej przez Poradnię Leczenia Uzależnień w Pruszkowie,
- 4) współpracę z Zespołem Ośrodków Wsparcia w Piastowie w ramach pomocy świadczonej ofiarom przemocy,
- 5) finansowanie szkoleń w tym szkoleń pozwalających na uzyskanie certyfikatu z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy dla osób pracujących w obszarze przemocy i alkoholizmu wraz z kosztami dojazdu, których zasady określa się odrębnie,
- 6) zakup i prenumerata tematycznych książek, publikacji i czasopism,
- 7) doskonalenie metod interwencji przeciwdziałania przemocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,
- 8) finansowanie spotkań, zajęć, wyjazdów w tym kolonijnych z programem terapeutycznym dla dzieci i młodzieży.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla mieszkańców w szczególności dzieci i młodzieży oraz nauczycieli i pracowników różnych służb, w szczególności:

- 1) prowadzenie rekomendowanych oraz innych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli w szczególności na terenie placówek oświatowych,
- 2) organizowanie i finansowanie kosztów działań służących promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej, turystycznej i sportowej w tym: obozów, kolonii, półkolonii, wycieczek, spotkań warsztatów,
- 3) organizowanie konkursów, quizów edukacyjnych, wystaw, promujących zdrowy styl życia wolny od środków psychoaktywnych w tym finansowanie nagród,
- 4) włączanie się w ogólnopolskie kampanie i programy profilaktyczne w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 5) finansowanie szkoleń dla Członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz pracy z rodzinami
- 6) finansowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu,
- 7) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (punkt informacyjno –konsultacyjny PIK) w tym ponoszenie kosztów utrzymania i zatrudnianie specjalistów z różnych dziedzin,
- 8) zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych w tym książek, czasopism związanych z działalnością profilaktyczną,
- 9) diagnozowanie problematyki uzależnień w środowisku lokalnym oraz ocena skuteczności programów profilaktycznych,
- 10) podejmowanie innych działań wynikających z potrzeb społecznych w zakresie profilaktyki oraz działalności informacyjnej i edukacyjnej w tym m. in: wspieranie rozwoju wolontariatu, finansowanie spotkań, debat, warsztatów, lokalnych kampanii itp.,
- 11) podejmowanie działań informacyjnych w lokalnej prasie, na stronie internetowej, w trakcie imprez gminnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy.
- 12) finansowanie wydarzeń, spotkań, warsztatów promujących wartości rodzinne i alternatywne formy wypoczynku oraz warsztatów rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) wzajemne informowanie i promowanie działań,
- 2) włączanie w wykonywanie zadań wynikających z realizacji programu,
- 3) współpraca z Komisariatem Policji w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Zadanie 5

Finansowanie wyposażenia oraz bieżących kosztów utrzymania siedziby Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pokrywanie kosztów związanych z zakresem prac komisji w tym np. koszty biegłych, koszty sądowe.

Rozdział V

Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w tym:
 - 1) wzywanie osób uzależnionych od alkoholu oraz motywowanie zarówno osób uzależnionych współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia

- odwykowego,
- 2) rozpatrywanie otrzymanych zgłoszeń dotyczących osób uzależnionych od alkoholu,
 - 3) kierowanie osób, co do których istnieje podejrzenie o nadużywanie alkoholu na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - 4) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
 - 5) złożenie do właściwego sądu rejonowego wniosku o wszczęcie postępowania.
2. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zespołach dwuosobowych zgodnie z planem kontroli na rok 2015.

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie raz w miesiącu na podstawie złożonego oświadczenia o wykonaniu czynności potwierdzonego przez Przewodniczącego Komisji według następujących zasad wynagradzania:
 - 1) za posiedzenie Komisji - 100 zł,
 - 2) za dyżur członka Komisji oraz wykonywanie innych czynności określonych w regulaminie - 50zł,
 - 3) za udział w przeprowadzeniu kontroli i rekontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 50 zł.
2. Za udział w pracach, o których mowa w ust. 1 uważa się czynności związane z realizacją zadań Komisji wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także czynności określone w regulaminie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Środki na wypłatę wynagrodzenia wymienionego w ust. 1 zapewnia się corocznie w budżecie Gminy Michałowice w ramach dochodów własnych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Rozdział VII

Przewidywane rezultaty

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- 1) objęcie w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym,
- 2) wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności,
- 3) wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, oraz pracowników,
- 4) dostarczenie informacji na temat istniejącego systemu pomocy i wsparcia dla mieszkańców Gminy Michałowice,
- 5) zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego świadczonego w punkcie poradnictwa specjalistycznego,
- 6) poszerzenie oferty organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Program przewiduje monitoring następujących wskaźników:

- 1) liczba osób korzystających z pomocy specjalistów punktu informacyjno –konsultacyjnego,
- 2) liczba godzin oferowanego poradnictwa,
- 3) liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi,
- 4) liczba postanowień Sądu zobowiązujących do leczenia,
- 5) liczba osób korzystających ze porad motywujących GKRPA,
- 6) liczba rodziców oraz pracowników zajmujących się problematyką uzależnień liczba

- 7) liczba szkoleń oraz liczba osób biorących udział w szkoleniach,
- 8) liczba organizowanych form zagospodarowania czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników,
- 9) liczba przeprowadzonych kampanii i działań informacyjno- edukacyjnych,
- 10) liczba programów profilaktycznych przeprowadzonych w środowisku i na terenie szkół oraz liczba osób w nich uczestnicząca,
- 11) liczba osób korzystających z letniego wypoczynku,
- 12) liczba zakupionych usług zdrowotnych i liczba osób z nich korzystająca,
- 13) liczba postępowań prowadzących do zobowiązania do leczenia,

Rozdział VIII

Realizatorzy program

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program realizowany będzie przy współpracy z placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, organizacjami, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu programu.

Rozdział IX

Finansowanie programu

Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne Gminy pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych znajdujące się w budżecie Gminy Michałowice w rozdziale 85154.

Rozdział X

Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu stanowić będzie integralną część rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.